

Міністерство внутрішніх справ України

**ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

КАФЕДРА ТАКТИКО-СПЕЦІАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ

КАФЕДРА СПЕЦІАЛЬНОЇ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
СЛУЖБОВО-БОЙОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
СИЛ ОХОРОНИ ПРАВОПОРЯДКУ В УКРАЇНІ**

*Матеріали
круглого столу
(м. Дніпро, 25 травня 2017 р.)*

Дніпро
2017

ББК 67.9 (4 УКР)

А 43

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
(протокол № 12 від 30.08.2017 р.)*

А 43 Актуальні проблеми службово-бойової діяльності сил охорони правопорядку в Україні : Збірник матеріалів круглого столу / за заг. ред. Комісарова О.Г. – Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2017. – 241 с.

Збірник містить матеріали круглого столу, в якому взяли участь науковці, викладачі та здобувачі вищих навчальних закладів та наукових установ України, а також фахівці-практики сил охорони правопорядку. Тематика публікацій охоплює актуальні проблеми службово-бойової діяльності сил охорони правопорядку в Україні.

Матеріали круглого столу можуть бути використані в науково-дослідній роботі та освітньому процесі ВНЗ зі специфічними умовами навчання, а також у законотворчості та правоохоронній діяльності.

*За повного або часткового використання матеріалів
посилання на видання обов'язкове*

За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідають автори

Упорядники:

д-р. юрид. наук, проф. А.О. Собакаръ; д-р. юрид. наук, проф. О.Г. Комісаров;
к.ю.н., доц. Покайчук В.Я.; к.ю.н. Мислива О.О.; Богуславський В.В.

ББК 67.9 (4 УКР)

© ДДУВС, 2017
© Автори, 2017

З М І С Т:

Белай С.В., Корнієнко Д.М.	9
<i>Правова основа реагування на кризові ситуації, що загрожують державній безпеці України</i>	
Біліченко Д.О.	12
<i>Проблема підготовки висококваліфікованих кадрів для органів правопорядку</i>	
Бизова А.М.	15
<i>Дослідження загальних нормативно-правових засад службово-бойової діяльності сил охорони правопорядку України</i>	
Богуславський В.В.	18
<i>Теоретичні проблеми адміністративно-правового регулювання інформаційного забезпечення діяльності підрозділів Національної поліції</i>	
Бондаренко О.Г.	21
<i>Логіка досліджень щодо теоретико-методологічних основ управління логістичним забезпеченням спільних дій формувань сектору безпеки і оборони при кризових ситуаціях що загрожують державній безпеці України</i>	
Боровинський С.Б., Захаров Д.Ю.	24
<i>Проблемні аспекти застосування поліцейським вогнепальної зброї без попередження</i>	
Ведмідський О.В.	27
<i>Перспективи впровадження фінансової поліції в Україні</i>	
Герасимчук Ю.В.	30
<i>Проблеми підготовки поліцейського до дій в типових та екстремальних ситуаціях</i>	
Гіденко Є.С.	33
<i>Зупинка транспортного засобу з високим ступенем ризику, як один з видів превентивних поліцейських заходів</i>	
Годлевський С.О.	37
<i>Особливості організації посилення охорони громадського (публічного) порядку в районах, що прилягають до зони збройного конфлікту всередині держави</i>	
Діщенко Д.В.	40
<i>Фізична підготовка працівників поліції – як ефективний засіб мобілізації до дії в службово-бойових ситуаціях</i>	
Жбанчик А.В.	44
<i>Актуальні питання взаємодії підрозділів Національної поліції та Національної гвардії у забезпеченні публічної безпеки та порядку</i>	

Журавель О.А. <i>Забезпечення особистої безпеки громадян та працівників національної поліції України у рамках чинного законодавства</i>	46
Зеленський Є.С. <i>Використання комп'ютерно-тренажерних засобів у вогневій підготовці курсантів</i>	48
Кириченко А.В. <i>Сучасний стан та оцінка ефективності діяльності правоохоронних органів у сфері протидії злочинності</i>	50
Кобзар О.Ф. <i>Громадський правопорядок: сутність та значення</i>	53
Колосков В.В. <i>Особливості мовленевої підготовки оперативного складу правоохоронних органів</i>	55
Комісаров О.Г. <i>Удосконалення механізмів реагування на кризові ситуації, що загрожують національній безпеці: нормативно-правові засади</i>	59
Кононець В.П. <i>Проблемні аспекти: реалізації судової реформи в Україні</i>	61
Копанев Ю.В., Ващенко С.В. <i>Актуальні питання вивчення в системі службової підготовки поліцейських домедичної допомоги</i>	64
Логвиненко М.Л. <i>Особиста безпека поліцейських під час охорони публічного порядку</i>	66
Лопасєва О.М., Скиба Г.Г. <i>Застосування поліцейських заходів примусу як гарантії особистої безпеки</i>	69
Мацюк В.В. <i>До питання розвитку теоретико-методологічних засад діяльності військових формувань та правоохоронних органів з врегулювання збройного конфлікту всередині держави</i>	72
Мащенко О.С., Ягченко І.В. <i>Проблемні питання застосування (використання) поліцією спеціальних засобів та зброї</i>	74
Мислива О.О. <i>Досвід країн-членів НАТО у професійній підготовці поліцейських</i>	76
Мороз В.Я. <i>Формування комунікативної культури особового складу сил охорони правопорядку у Дніпропетровському державному університеті внутрішніх справ</i>	79
Москалець А.П. <i>Розвиток амбідекстральних здібностей під час підготовки поліцейських</i>	82

Мунтян В.С.	83
<i>Проблеми самозахисту та формування професійних компетентностей особового складу силових структур</i>	
Намлинський О.Ф., Черкун О.С.	87
<i>Проблемні питання забезпечення особистої безпеки поліцейськими під час зупинення транспортних засобів</i>	
Ніколов А.С., Карпенко В.В.	91
<i>Актуальні питання вивчення поліцейськими в системі службової підготовки особливостей застосування примусу (сили)</i>	
Овчинник Р.В., Лихачов В.В.	94
<i>Актуальні питання вивчення поліцейськими в системі службової підготовки особливостей особистої безпеки як під час виконання службових завдань так і після служби</i>	
Пазюк Н.В., Намлинський О.Ф.	98
<i>Формування комунікативної культури особового складу патрульної поліції України</i>	
Петренко С.П.	101
<i>Проблеми самозахисту та забезпечення особистої безпеки особового складу сил охорони правопорядку</i>	
Петрушин Д.В.	104
<i>Спеціальна фізична підготовка працівників поліції з використанням спортивних єдиноборств</i>	
Покайчук В.Я.	106
<i>Службово-бойова діяльність сил охорони правопорядку як системи забезпечення національної безпеки України</i>	
Поливанюк В.Д.	108
<i>Вогнева підготовка як складова готовності поліцейських до застосування вогнепальної зброї</i>	
Полтавський Е.М.	110
<i>Службово-бойова діяльність військової інспекції безпеки дорожнього руху військової служби правопорядку у збройних силах України</i>	
Прокудін О.С.	111
<i>Підготовка особового складу органів національної поліції до виконання службово-бойових завдань (базовий рівень)</i>	
Репан М.І., Ігнатов С.О.	115
<i>Шляхи надання допомоги національною поліцією жертвам насильства в сім'ї</i>	
Рогальський В.І.	117
<i>Верховенство права в системі принципів оперативно-розшукової діяльності</i>	

Рознатовський О.С., Брижак А.А.	120
<i>Актуальні питання вивчення поліцейськими в системі службової підготовки застосування заходів примусу (сили) в умовах надзвичайних ситуацій</i>	
Сіротченков Д.Ю., Більченко В.В.	122
<i>Проблеми використання вогнепальної зброї правоохоронними органами</i>	
Собакарь А.О.	125
<i>Значення використання інформаційних ресурсів в службово-бойовій діяльності Національної поліції</i>	
Тимофєєв В.П., Старова Т.А.	128
<i>Актуальні питання застосування поліцейських заходів примусу</i>	
Токар І.Ю.	130
<i>Діяльність поліцейських щодо забезпечення охорони громадського порядку під час проведення масових заходів</i>	
Тупіков А.А.	134
<i>До питання удосконалення інформаційно-аналітичного забезпечення сил спеціальних операцій під час врегулювання збройного конфлікту всередині держави</i>	
Турчаніков М.О.	135
<i>Актуальні питання підготовки до самозахисту працівників поліції</i>	
Черкашин О.Д.	138
<i>До питання удосконалення механізмів реагування на кризові ситуації, що загрожують державній безпеці</i>	
Чуриков Д.С.	140
<i>Особливості правового регулювання застосування поліцейськими заходів примусу</i>	
Школа С.М.	143
<i>Незаконне поводження зі зброєю: проблеми гарантії безпеки громадян</i>	
Казначєєв Д.Г.	144
<i>Забезпечення особистої безпеки працівників Національної поліції при виявленні та вилученні радіоактивних матеріалів</i>	

Трибуна молодого автора:

Аксьонова Д.В.	148
<i>Застосування заходів примусу поліцейськими до неповнолітніх (малолітніх) осіб щодо припинення протиправних дій</i>	
Баран О.В.	152
<i>Досвід забезпечення публічного порядку в європейських державах</i>	

Бобик М.В.	154
<i>Особливості затримання співробітниками патрульної поліції іноземних громадян</i>	
Бокун Є.Є.	157
<i>Проблемні питання забезпечення публічного порядку під час проведення масових заходів</i>	
Василейко А.С.	160
<i>Психологічна готовність працівників національної поліції під час застосування вогнепальної зброї</i>	
Вергун М.О.	162
<i>Проблеми нормативно-правового забезпечення службово-бойової діяльності сил охорони правопорядку</i>	
Віннік Д.С.	167
<i>Загальнотеоретичні проблеми службово-бойової діяльності сил охорони правопорядку в Україні</i>	
Войтюк М.П.	169
<i>Актуальні питання забезпечення публічної безпеки та порядку органами Національної поліції під час проведення масових заходів</i>	
Волкова В.В.	172
<i>Перспективи легалізації зброї в Україні</i>	
Гладка А.В.	174
<i>Головні риси працівника поліції та їх формування за допомогою психолого-педагогічного супроводу</i>	
Горелік Д.С.	177
<i>Сучасна практика та перспективи розвитку мовленнєвої підготовки та формування комунікативної культури особового складу сил охорони правопорядку</i>	
Євпак М.О.	180
<i>Форми та методи управління підрозділами Національної поліції</i>	
Єгорова А.В.	184
<i>Проблеми застосування силами охорони правопорядку спеціальних засобів</i>	
Максимчук О. М.	187
<i>Професійна підготовка підрозділів поліції особливого призначення</i>	
Матвієнко Є. І.	189
<i>Запобіжні заходи як частина процесуального примусу</i>	
Мусієнко А.В.	194
<i>Проблемні питання наукового забезпечення службово-бойової діяльності сил охорони правопорядку</i>	
Настич Т.М.	196
<i>Тактика роботи невеликих підрозділів при огляді приміщення чи будівлі</i>	

Обитоцька М.В.	199
<i>Особливості законодавства України у порівнянні з основоположними принципами прийнятих восьмим конгресом ООН з попередження злочинності та поводження з порушниками</i>	
Плескачова В.С.	201
<i>Застосування поліцейських заходів примусу</i>	
Приступа Д.В.	203
<i>Психолого-педагогічний супровід службово-бойової діяльності сил охорони правопорядку</i>	
Савела Є.А.	206
<i>Генеza законодавства України у сфері боротьби із кіберзлочинністю</i>	
Струцка І.Р.	210
<i>Проблема захисту прав і свобод людини під час захисту публічного порядку</i>	
Сушицька К.О.	212
<i>Сутність правопорядку в сучасній державі</i>	
Тещенко К.Р.	216
<i>Забезпечення публічного порядку національною поліцією під час проведення масових заходів</i>	
Троїцька О.О.	218
<i>Історія становлення та розвитку Національної поліції в Україні</i>	
Фрунза Н.О.	223
<i>Проблеми службової діяльності правоохоронних органів</i>	
Циганко М.О.	226
<i>Аутогенне тренування як один із способів психологічної підготовки стрільця</i>	
Чепеляк К.В.	229
<i>Соціально-психологічні аспекти розвитку вмінь ефективної комунікації працівників Національної поліції України</i>	
Чичипас В.М.	231
<i>Напрями та форми забезпечення особистої безпеки працівників правоохоронних органів</i>	
Шевцова Д.І.	236
<i>Проблеми психологічної підготовки працівників поліції при стрільбі з вогнепальної зброї</i>	
Штирхунова А.Д.	238
<i>Особиста безпека працівників Національної поліції при проведенні масових заходів</i>	

- після виведення всіх осіб з транспортного засобу патрульний (контактуючий) подає команду особам, які можуть знаходитись в авто: «Ми знаємо що ви там, виходьте!». Цей спосіб дозволяє ввести в оману особу, яка може переховуватись в транспортному засобі навіть, коли ми більше не бачимо осіб у салоні авто;

- двоє патрульних проводять огляд автомобіля. Для цього до автомобіля затриманого підходять один патрульний з лівого боку, який був на місці водія, а другий патрульний з правого боку, який розташовувався на передньому пасажирському місці авто. Патрульні підходять до задніх дверей зупиненого авто під кутом 45°-60°, для того, щоб у них була змога продивитися салон авто до моменту зближення з ним. Цей метод підходу дозволяє патрульним безпечно наблизитись до транспортного засобу. Наблизившись до задніх дверей авто, патрульні одночасно відчиняють задні двері з обох сторін, якщо двері були закриті.

- тактичним кроком, не поспішаючи, патрульні мають перейти до передніх дверей, і так само одночасно відчинити їх, якщо вони зачинені, та проглянути передню частину салону автомобіля. По закінченні огляду транспортного засобу патрульні оглядають багажний відділ. Для цього, один патрульний бере ключі, які знаходяться на даху транспортного засобу і підходять до його задньої частини. Присівши відкривають кришку багажника.

Таким чином, вказана процедура повинна здійснюватися для забезпечення безпеки як самого патрульного поліцейського, так і слідчо-оперативної групи, які за допомогою патрульних проводять обшук транспортного засобу.

Годлевський С.О.

старший науковий співробітник (начальник сектору)
науково-дослідного сектору будівництва
та оперативного застосування Національної гвардії НДЦ

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ПОСИЛЕННЯ ОХОРОНИ ГРОМАДСЬКОГО (ПУБЛІЧНОГО) ПОРЯДКУ В РАЙОНАХ, ЩО ПРИГЛЯГАЮТЬ ДО ЗОНИ ЗБРОЙНОГО КОНФЛІКТУ ВСЕРЕДИНІ ДЕРЖАВИ

Досвід ліквідації збройних конфліктів всередині держави (ЗКВД) різного характеру свідчить про відсутність єдиних підходів до створення угруповань військ (сил), як у питаннях розподілу обов'язків між різними силовими структурами так і їх розгортанні, оперативному шикуванні і бойовому складі. Це призводило до незбалансованого складу угруповань і як наслідок – невдалих дій урядових сил, неконтрольованої ескалації конфлікту, зайвих жертв серед цивільного населення тощо.

Як відомо, у додатку до Концепції розвитку сектору безпеки й оборони України Національна гвардія України (НГУ) визначена як головний виконавець при ліквідації ЗКВД, що підтверджується й Законом України про правовий режим надзвичайного стану, де на Головне управління НГУ, поряд з іншими силовими структурами, покладено роль військового командування при введенні такого режиму. Також у зазначеній Концепції перелічено силові структури, які приймають участь у ліквідації такого збройного конфлікту й їхня роль.

Форми і способи бойових дій у ЗКВД багато в чому будуть залежати від складу сил і засобів, що беруть участь у ньому. Бойові дії будуть вестися у масштабі тактичної й оперативної-тактичної, а в окремих випадках – й оперативної ланок.

Основною формою застосування об'єднаного угруповання військ (сил) при вирішенні ЗКВД є спеціальна операція, яка є сукупністю узгоджених і взаємопов'язаних за цілями, завданнями, місцем і часу бойових дій, боїв, ударів і маневр з'єднань і частин ЗСУ, службово-бойових дій з'єднань і частин НГУ та Державної прикордонної служби України, спеціальних дій сил і засобів спеціального призначення, які проводяться за єдиним замислом та планом на обмеженій території конфлікту у встановлений період часу під єдиним керівництвом.

Підрозділи ЗСУ можуть залучатися при середній і високій інтенсивності конфлікту для посилення силами і засобами частин і з'єднань НГУ (в першу чергу інженерними, артилерійськими, розвідувальними тощо) з метою підтримки дій НГУ у знищенні іррегулярних збройних формувань; оволодінні призначеними районами, об'єктами і рубежами; нанесенні ударів по їх базам і центрах підготовки; наданні вогневої підтримки.

Підрозділи спеціального призначення головним чином застосовуються при штурмових діях у населених пунктах.

Правоохоронні органи спеціального призначення, органи й підрозділи поліції та розвідувальні органи, крім виконання специфічних завдань і оперативного забезпечення дій військових підрозділів, виділяють спеціальні підрозділи для проведення точкових спеціальних операцій.

Державна прикордонна служба України посилює охорону державного кордону поблизу району збройного конфлікту, а у разі прикордонного ЗКВД, крім того, бере участь у його ізолюванні.

Полки (бригади) оперативного призначення НГУ можуть входити до складу і забезпечувати дії ешелону ізолювання району збройного конфлікту; складати основу пошуково-ударного ешелону для дій на напрямках; входити до складу ешелону збройного контролю території та резерву; виділяти сили і засоби до складу мобільного резерву; забезпечувати дії сил спеціального призначення, спеціальних військ і тилу. При цьому, вони повинні бути готові виконувати нові, нетрадиційні завдання, пов'язані з наведенням конституційного порядку шляхом знищення НЗФ:

- локалізуванню району конфлікту та демонстрації готовності до дій; блокування важливих об'єктів (районів місцевості);
- проведення пошукових дій;
- блокування, роззброєння (ліквідація) НЗФ;
- оволодіння територією та встановлення над нею контролю;
- прикриття ділянок державного та адміністративного кордону;
- охорона та оборона населених пунктів і важливих об'єктів; охорона основних комунікацій; проведення та супровід колон.

Частини і з'єднання, що призначені для охорони громадського (публічного) порядку (ОГП) НГУ сумісно з органами і підрозділами поліції доцільно застосовувати для прикриття тилової зони, що прилягає до ешелону ізолювання, шляхом посилення охорони громадського порядку, проведення оперативно-профілактичних операцій, недопущення проведення несанкціонованих масових зібрань населення, ліквідація масових заворушень у разі їх виникнення і взяття під охорону важливих об'єктів.

Такі сумісні дії за своєю формою наближаються до стабілізаційних дій ЗСУ у кризових районах, проте мають суто правоохоронну спрямованість. Найбільш вірогідний адміністративно-правовий режим, що може бути введений при ліквідації ЗКВД й посилення ОГП у прилеглих районах – режим надзвичайного стану. Проте, на початку кризових подій, для швидкої нейтралізації дій незаконних збройних формувань може бути введений режим анти-терористичних операцій.

Проведення спільних оперативно-профілактичних заходів, зокрема оперативно-профілактичних операцій організовується з метою розшуку та затримання озброєних злочинців, вилучення зброї та боєприпасів, що незаконно зберігається, наркотичних засобів, психотропних речовин, розшуку і затримання транспорту, що є у розшуку, з роззброєння організованих злочинних груп, припинення актів тероризму, затримання осіб, що скоїли тяжкі і особливо тяжкі злочини.

Взаємодія НГУ з органами поліції при підготовці до виконання завдань з ОГП та проведення оперативно-профілактичних операцій організується у ході розробки планів і рішень щодо їх організації; на спільній рекогносцировці району (місця) проведення спільних заходів; на спільних навчаннях, тренуваннях з відпрацювання дій при ускладненні обстановки у районі (місці) проведення спільних заходів.

При організації взаємодії з органами поліції у період виконання завдань визначаються:

- час і послідовність зосередження сил і засобів у районі (місці) несення служби і заняття ними вихідного положення;
- час і порядок проведення спільного інструктажу військових нарядів і нарядів поліції на місці проведення масового заходу;
- порядок оточення району (місця) проведення масового заходу і звільнення його від сторонніх осіб;

- порядок організації та підтримки зв'язку між військовими нарядами і нарядами поліції;
- порядок спільних дій при ускладненні обстановки (скупченні громадян, загрозу прориву і прориві лінії оточення, припинення безчинств і провокацій хуліганських елементів, виникненні паніки), а також у надзвичайних ситуаціях;
- порядок доставки і місце передачі затриманих правопорушників територіальним органам поліції;
- місця збору військових нарядів після виконання завдання і порядок висування в пункт дислокації;
- порядок і сигнали управління, оповіщення і взаємного впізнання, пароль і порядок пропуску;
- час і порядок спільного підбиття підсумків несення служби військовими нарядами і нарядами поліції.

Таким чином, підставою для проведення посилення ОГП у прилеглих до зони ЗКВД територіях є ускладнення оперативної обстановки у регіонах (регіоні, районі, місті) на всіх або окремих напрямках оперативно-службової та службово-бойової діяльності, коли для її стабілізації необхідна активізація значних зусиль і комплексного залучення наявних та додаткових сил та засобів органів і підрозділів поліції і підрозділів НГУ.

Діщенко Д.В.
старший викладач
кафедри спеціальної фізичної підготовки
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ФІЗИЧНА ПІДГОТОВКА ПРАЦІВНИКІВ ПОЛІЦІЇ ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ЗАСІБ МОБІЛІЗАЦІЇ ДО ДІЇ В СЛУЖБОВО-БОЙОВИХ СИТУАЦІЯХ

Ситуації службово-бойової діяльності співробітників поліції, які тягнуть за собою безпосередню загрозу життю і здоров'ю співробітників і громадян, очевидно, слід вважати екстремальними. Однак, останнім часом термін «екстремальні ситуації» став часто вживатися в засобах масової інформації, не відображаючи сутності свого змісту. Необхідно дати об'єктивну оцінку і розкрити сутність екстремальних ситуацій.

Аналіз літературних джерел дозволяє зробити висновок, що в широкому сенсі під екстремальними ситуаціями слід розуміти сукупність факторів, що викликаються явищами природного, техногенного або суспільного характеру, які різко порушують нормальні умови життя, громадську безпеку і пра-

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СЛУЖБОВО-БОЙОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СИЛ
ОХОРОНИ ПРАВОПОРЯДКУ В УКРАЇНІ

Матеріали
круглого столу
(25 травня 2017 року, Дніпропетровський
державний університет внутрішніх справ)

Відповідальний за випуск А.О. Собакарь
Редактор, оригінал-макет, дизайн – А.В. Самотуга
Редактор Л.В. Омельченко

Підп. до друку 14.09.2017 р. Формат 60x84/16.
Друк – трафаретний. Папір офісний.
Гарнітура – Times. Умов.-друк. арк. 14,00. Обл.-вид. арк.15,00.
Тираж – 100 прим.

Редакційно-видавниче відділення відділу організації наукової роботи ДДУВС
49005, м. Дніпро, просп. Гагаріна, 26, тел. (056) 370-96-59
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру ДП № 164-р від 07.08.2013 р.